

Ketvirtadienis, 2013, Spalio 10

P7_TA(2013)0418

Tiriamas CŽV vykdytas kalinių gabenimas ir neteisėtas kalinimas Europos šalyse**2013 m. spalio 10 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl tariamo CŽV vykdyto kalinių gabenimo ir neteisėto kalinimo Europos šalyse (2013/2702(RSP))**

(2016/C 181/11)

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į Europos žmogaus teisių teismo (EŽTT) 2012 m. gruodžio 13 d. sprendimą, kuriuo smerkiama buvusioji Jugoslavijos Respublika Makedonija (BJRM) dėl nepaprastai didelių Europos žmogaus teisių konvencijos (3, 5, 8 ir 13 straipsnių) pažeidimų vykdant ypatingą Khaledo El-Masri perdavimą,
- atsižvelgdamas į šias EŽTT nagrinėjamas bylas: al-Nashiri prieš Lenkiją, Abu Zubaydah prieš Lietuvą, Abu Zubaydah prieš Lenkiją ir Nasr ir Ghali prieš Italiją; atsižvelgdamas į paraišką, kurią 2012 m. rugpjūčio mėn. pateikė p. al-Nashiri prieš Rumuniją, ir paraišką, kurią 2012 m. gruodžio mėn. pateikė Žmogaus teisių stebėjimo institutas (ŽTSI) ir Atviros visuomenės teisingumo iniciatyva prieš Lietuvą dėl jų teisės gauti informaciją ir teisės į veiksmingą teisinę gynybą pažeidimo,
- atsižvelgdamas į Italijos Aukščiausiojo Teismo 2012 m. rugsėjo mėn. sprendimą patvirtinti apkaltinamąjį nuosprendį 23 JAV piliečiams, susijusiems su 2003 m. įvykdytu Abu Omaro pagrobimu, įskaitant buvusį CŽV biuro Milane vadovą Robertą Seldoną Lady, kuriam skirta devynerių metų laisvės atėmimo bausmė,
- atsižvelgdamas į Milano apeliacinio teismo 2013 m. vasario mėn. sprendimą kitiems trims CŽV agentams⁽¹⁾, kuriems prieš tai buvo taikomas diplomatinis imunitetas, skirti nuo šešerių iki septynerių metų laisvės atėmimo bausmę; atsižvelgdamas į to paties teismo sprendimą taip pat skirti dešimties metų laisvės atėmimo bausmę buvusiam Italijos karinės žvalgybos ir saugumo tarnybos vadovui Nicolò Pollari, devynerių metų laisvės atėmimo bausmę buvusiam Italijos karinės žvalgybos ir saugumo tarnybos vadovo pavaduotojui Marco Mancini ir šešerių metų laisvės atėmimo bausmę trims tos pačios tarnybos agentams,
- atsižvelgdamas į 2013 m. balandžio 5 d. Italijos Prezidento sprendimą suteikti malonę JAV pulkininkui Josephui Romano, kuriam Italijoje paskelbtas apkaltinamasis nuosprendis dėl jo atsakomybės pagrobiant Abu Omarą šioje šalyje,
- atsižvelgdamas į savo 2012 m. rugsėjo 11 d. rezoliuciją „Tiriamas CŽV vykdyto kalinių gabenimas ir neteisėtas kalinimas Europos šalyse. Tolesni veiksmai po EP Laikinojo komiteto tariamam CŽV vykdytam kalinių gabenimui ir neteisėtam kalinimui Europos šalyse tirti ataskaitos“⁽²⁾,
- atsižvelgdamas, į dokumentus, kuriuos Komisija perdavė pranešėjui, įskaitant 2013 m. kovo mėn. visoms valstybėms narėms nusiųstus ne konkrečiai šaliai skirtus laiškus, į kuriuos atsakė tik kelios valstybės narės (Ispanija, Lietuva, Suomija ir Vengrija),
- atsižvelgdamas į savo rezoliucijas dėl Gvantanamo, kurių naujausia yra 2013 m. gegužės 23 d. Europos Parlamento rezoliucija „Gvantanamo: kalinių bado streikas“⁽³⁾,
- atsižvelgdamas į savo 2012 m. gruodžio 12 d. rezoliuciją dėl pagrindinių teisių padėties Europos Sąjungoje 2010–2011 m.⁽⁴⁾,
- atsižvelgdamas į skrydžių iki 2012 m. rugsėjo mėn. duomenis, kuriuos pateikė Eurokontrolė,

⁽¹⁾ Įskaitant buvusį CŽV biuro Romoje vadovą Jeffrey W. Castelli.

⁽²⁾ Priimti tekstai, P7_TA(2012)0309.

⁽³⁾ Priimti tekstai, P7_TA(2013)0231.

⁽⁴⁾ Priimti tekstai, P7_TA(2012)0500.

Ketvirtadienis, 2013, Spalio 10

- atsižvelgdamas į 2013 m. balandžio mėn. pranešėjo raštą, išsiųstą Oro navigacijos saugos Afrikoje ir Madagaskare agentūrai (pranc. ASECNA), kuriame prašoma bendradarbiauti siekiant atskleisti skrydžių duomenis, ir jos teigiamą atsakymą, gautą 2013 m. birželio mėn.,
 - atsižvelgdamas į Tarybos išvadas dėl pagrindinių teisių ir teisinės valstybės ir dėl Komisijos 2012 m. Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos taikymo ataskaitos (Liuksemburgas, 2013 m. birželio 6–7 d.),
 - atsižvelgdamas į 2010–2014 m. Stokholmo programą „Atvira ir saugi Europa piliečių labai ir saugumui“,
 - atsižvelgdamas į daugybę žiniasklaidos pranešimų ir tiriamosios žiniasklaidos laidų, visų pirma į 2013 m. balandžio mėn. Rumunijos televizijos kanalo „Antena 1“ transliuotą tiriamąją laidą ir kitas laidas,
 - atsižvelgdamas į tyrimus, kuriuos visų pirma atliko organizacijos „Interights“, „Redress“ ir „Reprieve“, ir į nepriklausomų tyrėjų, pilietinės visuomenės ir nacionalinių ir tarptautinių nevyriausybinų organizacijų ataskaitas, pateiktas po to, kai buvo priimta minėtoji 2012 m. rugsėjo 11 d. rezoliucija, visų pirma į Atviros visuomenės teisingumo iniciatyvos ataskaitą „Kankinimų globalizacija: CŽV slaptas kalinimas ir ypatingieji perdavimai“ (2013 m. vasario mėn.), JAV atliktą organizacijos „Constitution Project“ darbo grupės dėl elgesio su kalintais nepriklausomą dvišalį tyrimą (2013 m. balandžio mėn.), perdavimo skrydžių duomenų bazę, kurią paskelbė Jungtinės Karalystės mokslinė interneto svetainė „The Rendition Project“ (2013 m. gegužės mėn.), organizacijos „Amnesty International“ ataskaitą „Tiesos atskleidimas: Lenkijos dalyvavimas CŽV slaptame kalinime“ (2013 m. birželio mėn.) ir organizacijos „Human Rights Watch“ laišką, nusiųstą Lietuvos valdžios institucijoms (2013 m. birželio mėn.),
 - atsižvelgdamas į Piliečių laisvių, teisingumo ir vidaus reikalų komiteto ir Užsienio reikalų komiteto pateiktus klausimus (O-000079/2013 – B7-0215/2013 ir O-000080/2013 – B7-0216/2013),
 - atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 115 straipsnio 5 dalį ir 110 straipsnio 4 dalį,
- A. kadangi pagarba pagrindinėms teisėms yra esminė veiksmingos kovos su terorizmu politikos dalis;
- B. kadangi Parlamentas pasmerkė vadovaujant JAV CŽV vykdytas perdavimo ir slapto kalinimo programas, kurias įgyvendinant ir CŽV naudojantis Europos oro erdve ir teritorija buvo padaryta daug žmogaus teisių pažeidimų, įskaitant neteisėtą ir nepagrįstą sulaikymą, kankinimą ir kitokį netinkamą elgesį, negrąžinimo principo pažeidimus ir prievartinį dingimą; kadangi Parlamentas ne kartą reikalavo visapusiškai ištirti nacionalinių vyriausybių ir organizacijų bendradarbiavimą su CŽV įgyvendinant šias programas;
- C. kadangi Parlamentas įsipareigojo toliau vykdyti Laikinojo komiteto jam suteiktus įpareigojimus pagal Europos Sąjungos sutarties 2, 6 ir 7 straipsnius ir pavedė atitinkamiems komitetams, praėjus metams po minėtosios 2012 m. rugsėjo 11 d. rezoliucijos patvirtinimo, iškelti šį klausimą Parlamento plenariniame posėdyje, nes Parlamentas manė, jog svarbu įvertinti, koku mastu jo priimtose rekomendacijos buvo įgyvendintos;
- D. kadangi atskaitomybė už perdavimus yra labai svarbi siekiant veiksmingai ginti ir skatinti žmogaus teises vykdant vidinę ir išorinę ES politiką ir užtikrinti teisėtą bei veiksmingą saugumo politiką, pagrįstą teisinės valstybės principais; kadangi ES institucijos neseniai pradėjo diskusijas, kaip ES galėtų geriau apsaugoti ir skatinti pagrindines teises ir teisinės valstybės principą;
- E. kadangi Taryba ir Komisija nepateikė išsamių atsakymų į Parlamento rekomendacijas;

Ketvirtadienis, 2013, Spalis 10

- F. kadangi Lietuvos valdžios institucijos pakartojo savo išpareigojimą atnaujinti baudžiamosios veikos tyrimą dėl Lietuvos dalyvavimo CŽV programoje, jeigu bus gauta naujos informacijos, tačiau iki šiol to nepadarė; kadangi Lietuvos valdžios institucijoms pateikus savo pastabas EŽTT Abu Zubaydah byloje paaiškėjo, kad jų atliktuose tyrimuose yra esminių trūkumų ir kad jos nesugebėjo suvokti naujos informacijos prasmės; kadangi Lietuva 2013 m. antrąjį pusmetį pirmininkauja Europos Sąjungos Tarybai; kadangi 2013 m. rugsėjo 13 d. Lietuvos generaliniam prokurorui buvo pateiktas skundas, kuriame raginama ištirti įtarimus, jog Mustafa al-Hawsawi, kuris šiuo metu yra teisiamas karinės komisijos Gvantanamo įlankoje, vykdant CŽV vadovaujamą programą buvo neteisėtai atgabentas, slapta kalinamas ir kankinamas Lietuvoje;
- G. kadangi 2013 m. balandžio mėn. televizijos kanalo „Antena 1“ išsamaus tyrimo laidoje buvo pateikta daugiau informacijos, parodančios, kad Rumunija atliko pagrindinį vaidmenį kalėjimų tinkle; kadangi buvęs nacionalinio saugumo patarėjas Ioan Talpeș teigė, kad Rumunija teikė logistinę paramą CŽV; kadangi buvęs Rumunijos senatorius pripažino, kad ankstesnis parlamentinis tyrimas buvo ribotas, ir paragino prokurorus pradėti teismo procesą;
- H. kadangi 2013 m. birželio 11 d. Lenkijos prokurorams pateiktas prašymas oficialiai auka pripažinti trečiąjį asmenį, Jemeno pilietį Walidą Mohammedą Bin Attashą, – jis 2003 m. neteisėtai buvo suimtas Pakistane ir nuo 2003 m. birželio iki rugsėjo mėn. laikytas slaptame kalėjime Lenkijoje, o paskui perkeltas į Gvantanamą ir ten iki šiol kalinamas; kadangi Lenkijos prokurorai vykdomą baudžiamosios veikos tyrimą pratęsė iki 2013 m. spalio mėn.;
- I. kadangi Jungtinės Karalystės valdžios institucijos sudaro procedūrinę kliūtį civiliniam ieškiniiui, kurį Jungtinėje Karalystėje pateikė Libijos pilietis Abdel Hakim Belhadj, tariamai Libijoje kankintas CŽV, kuriai padėjo Jungtinės Karalystės pareigūnai, ir kadangi jos pareiškė ketinimą išklausti parodymus slaptame teismo procese;
- J. kadangi 2012 m. gruodžio mėn. Italija išdavė tarptautinį Roberto Seldono Lady arešto orderį; kadangi jis 2013 m. liepos mėn. buvo areštuotas Panamoje; kadangi vėlesnio Italijos ekstradicijos prašymo Panama nepatenkino ir kadangi Robert Seldon Lady 2013 m. liepos mėn. buvo sugrąžintas į JAV; kadangi Italijos Prezidentas 2013 m. balandžio 5 d. nusprendė suteikti malonę JAV pulkininkui Josephui Romano, kuriam Italijos teismas buvo paskelbęs apkaltinamąjį nuosprendį dėl jo atsakomybės pagrobiant Abu Omarą šioje šalyje;
- K. kadangi 2012 m. lapkričio mėn. Suomijos parlamento ombudsmenas pradėjo tyrimą dėl Suomijos teritorijos, oro erdvės ir skrydžių registravimo sistemų panaudojimo CŽV ypatingojo perdavimo programos tikslais ir 15 vyriausybinių organizacijų išsiuntė išsamius raštiškus prašymus suteikti informaciją, taip pat paragino Lietuvos valdžios institucijas suteikti konkrečią informaciją apie susijusius skrydžius;
- L. kadangi tyrimas, kurį Danija atliko iki 2012 m. gegužės mėn. nėra nepriklausomas, nešališkas, išsamus ir efektyvus tyrimas, kaip to reikalaujama pagal tarptautinę žmogaus teisių teisę ir standartus, nes jam trūksta įgaliojimų ir jo taikymo sritis yra ribota;
- M. kadangi tik dvi valstybės narės (Vokietija ir Jungtinė Karalystė) atsakė į tolesnius laiškus, kuriuos JT pagal specialiąsias procedūras, be kita ko, nusiuntė aštuonioms valstybėms narėms (Prancūzijai, Vokietijai, Italijai, Lietuvai, Lenkijai, Rumunijai, Švedijai ir Jungtinei Karalystei), prašydama suteikti papildomos informacijos vykdant veiksmus po JT bendrojo tyrimo dėl pasaulinės praktikos, susijusios su slaptaisiais kalinimais kovojant su terorizmu⁽¹⁾;
- N. kadangi JAV Prezidentas B. Obama pakartojo savo išpareigojimą uždaryti Gvantanamo kalėjimą, 2013 m. gegužės 23 d. pranešdamas, kad jis vėl pradės vykdyti sulaikytų asmenų paleidimą į laisvę ir atšauks kalinčių Jemeno piliečių išlaisvinimo moratoriumą – šie asmenys laikomi nepavojingais ir gali būti grąžinti į Jemeną, nors tam prieštarauja JAV Kongresas; kadangi JAV valdžios institucijos turi laikytis savo tarptautinių išpareigojimų ir teisti Robertą Seldoną Lady;

⁽¹⁾ A/HRC/13/42.

Ketvirtadienis, 2013, Spalio 10

- O. kadangi JT vyriausioji žmogaus teisių komisarė Navi Pillay savo išanginėje kalboje, pasakyoje 23-oje Žmogaus teisių tarybos sesijoje, vykusioje 2013 m. gegužės mėn. Ženevoje, citavo minėtą 2012 m. rugsėjo 11 d. Parlamento rezoliuciją, prašė atlikti patikimus ir nepriklausomus tyrimus, nes jie – nepaprastai svarbus pirmasis žingsnis siekiant užtikrinti atskaitomybę, ir ragino valstybes užtikrinti, kad tai būtų prioritetas;
- P. kadangi JT specialusis pranešėjas žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių skatinimo ir apsaugos kovojant su terorizmu klausimais Ben Emmerson savo 2013 m. metinėje ataskaitoje⁽¹⁾ paminėjo Parlamento darbą ir pritarė keletui rekomendacijų, pateiktų pirmiau minėtoje 2012 m. rugsėjo 11 d. rezoliucijoje;
1. labai apgailėstauja dėl to, kad Taryba, Komisija, valstybių narių vyriausybės, šalys kandidatės ir asocijuotosios šalys, NATO ir Jungtinių Valstijų valdžios institucijos neįgyvendino minėtoje 2012 m. rugsėjo 11 d. rezoliucijoje pateiktų rekomendacijų, ypač CŽV programų aukoms patyrus didelius pagrindinių teisių pažeidimus;
2. mano, kad vykdant CŽV programas vyravusi nebaudžiamumo atmosfera sudarė sąlygas toliau daryti pagrindinių teisių pažeidimus įgyvendinant ES ir JAV kovos su terorizmu politiką – tai parodo ir vėliau atskleista JAV Nacionalinės saugumo agentūros sekimo programos masinio sekimo veikla ir įvairių valstybių narių sekimo įstaigų veikla, kurią šiuo metu tiria Parlamentas;

Atskaitomybės procedūros valstybėse narėse

3. dar kartą ragina tas valstybes nares, kurios dar neįvykdė savo teigiamos pareigos atlikti nepriklausomus ir veiksmingus tyrimus dėl žmogaus teisių pažeidimų atsižvelgiant į visus naujus įrodymus ir atskleisti visą reikiamą informaciją apie visus įtartinus lėktuvų skrydžius, siejamus su CŽV jų teritorijoje vykdytomis operacijomis; ypač ragina valstybes nares iširti, ar buvo vykdomos operacijos, per kurias įgyvendinant CŽV programą asmenys buvo laikomi jų teritorijoje įrengtose slaptose patalpose; ragina susijusias valstybes nares (Prancūziją, Italiją, Lietuvą, Lenkiją, Rumuniją ir Švediją) atsakyti į JT specialiųjų procedūrų laiškus;
4. ragina Lietuvą atnaujinti baudžiamosios veikos tyrimą dėl CŽV slaptų kalinimo įstaigų ir atlikti kruopštų tyrimą atsižvelgiant į visus pateiktus faktinius įrodymus, visų pirma susijusius su EŽTT nagrinėjama Abu Zubaydah prieš Lietuvą byla; prašo Lietuvą leisti tyrėjams atlikti išsamų perdavimo skrydžių tinklo tyrimą ir susisiekti su asmenimis, kurie, kaip viešai žinoma, organizavo minėtus skrydžius arba dalyvavo juos organizuojant; prašo Lietuvos valdžios institucijas kalėjimo vietoje atlikti teismo apžiūrą ir išanalizuoti telefonų įrašus; ragina jas visapusiškai bendradarbiauti su EŽTT bylose Abu Zubaydah prieš Lietuvą ir ŽTSI prieš Lietuvą; ragina Lietuvą atnaujinant baudžiamosios veikos tyrimą apsvarstyti kitų galimų aukų paraiškas dėl statuso ir (arba) dalyvavimo tyrime; ragina Lietuvą visapusiškai atsakyti į kitų ES valstybių narių prašymus suteikti informaciją, ypač į Suomijos ombudsmeno prašymą suteikti informaciją apie skrydį ar skrydžius, kurie, kaip galimas perdavimo programos maršrutas, gali susieti Suomiją ir Lietuvą; ragina Lietuvos generalinį prokurorą remiantis Mustafos al-Hawsawio skundu atlikti baudžiamosios veikos tyrimą;
5. ragina Rumunijos valdžios institucijas skubiai pradėti nepriklausomą, nešališką, nuodugną ir veiksmingą tyrimą, nustatyti, kur yra dingę parlamentinio tyrimo dokumentai ir visapusiškai bendradarbiauti su EŽTT byloje al-Nashiri prieš Rumuniją; ragina Rumuniją visapusiškai laikytis su pagrindinėmis teisėmis susijusių išpareigojimų;
6. prašo Lenkiją toliau vykdyti savo tyrimą ir užtikrinti didesnę jo skaidrumą, visų pirma pateikti įrodymus apie konkrečius atliktus veiksmus, leisti aukų atstovams prasmingai atstovauti savo klientams suteikus jiems teisėtą prieigą prie visos susijusios įslaptintos medžiagos ir imtis veiksmų remiantis jau surinkta medžiaga; ragina Lenkijos valdžios institucijas vykdyti baudžiamąjį įsipainiojusio valstybinio veikėjo persekiojimą; ragina Lenkijos generalinį prokurorą skubos tvarka persvarstyti Walido Bin Attasho paraišką ir priimti sprendimą; ragina Lenkiją visapusiškai bendradarbiauti su EŽTT bylose al-Nashiri prieš Lenkiją ir Abu Zubaydah prieš Lenkiją;

⁽¹⁾ Pagrindiniai principai siekiant užtikrinti valstybės pareigūnų atskaitomybę už šiurkščius arba sistemingus žmogaus teisių pažeidimus vykdant valstybines kovas su terorizmu iniciatyvas, A/HRC/22/52, 2013 m. kovo 1 d.

Ketvirtadienis, 2013, Spalio 10

7. ragina Jungtinės Karalystės valdžios institucijas visapusiškai bendradarbiauti vykdant esamus baudžiamosios veikos tyrimus ir užtikrinti, kad civiliniai ieškiniai būtų nagrinėjami visiškai skaidriai, siekiant užbaigti tyrimus ir ieškinius dėl užsienio piliečių perdavimo užjūrio šalims; prašo, kad Jungtinės Karalystės valdžios institucijos imtų vykdyti žmogaus teisių reikalavimus atitinkantį tyrimą dėl sulaikytų asmenų perdavimo, kankinimo ir netinkamo elgesio su jais užsienyje;

8. ragina Italijos valdžios institucijas toliau dėti pastangas, kad būtų užtikrintas teisingumas dėl Italijos teritorijoje CŽV įvykdytų žmogaus teisių pažeidimų, primygtinai prašant išduoti Robertą Seldoną Lady ir reikalaujant išduoti 22 JAV piliečius, kuriems Italijoje paskelbtas apkaltinamasis nuosprendis;

9. ragina Suomijos ombudsmeną skaidriai ir atsakingai užbaigti tyrimą ir šiuo tikslu ragina visas nacionalines valdžios institucijas visapusiškai bendradarbiauti; prašo Suomiją iširti visas hipotezes, leidžiančias įtarti Suomijos valstybės veikėjų dalyvavimą perdavimo programoje;

ES institucijų atsakas

10. yra labai nusivylęs dėl Komisijos atsisakymo iš esmės reaguoti į Parlamento rekomendacijas ir mano, kad raštai, kuriuos Komisija išsiuntė valstybėms narėms, dėl jų bendro pobūdžio yra nepakankama priemonė siekiant užtikrinti atskaitomybę;

11. pakartoja savo konkrečias rekomendacijas Komisijai:

- iširti, ar bendradarbiaujant su CŽV dėl jos programos įgyvendinimo nebuvo pažeistos ES nuostatos, visų pirma susijusios su prieglobsčio teikimu ir teisiniu bendradarbiavimu,
- sudaryti palankesnes sąlygas teikti žmogaus teisių reikalavimus atitinkančią savitarpio teisinę pagalbą ir ją remti, taip pat remti tyrimus atliekančių institucijų teisminį bendradarbiavimą ir advokatų, valstybėse narėse atliekančių su atskaitomybės procesais susijusį darbą, bendradarbiavimą,
- įdiegti nacionalinėms atskaitomybės procedūrų stebėsenos ir paramos sistemą, įskaitant valstybėms narėms taikytinus ataskaitų teikimo reikalavimus,
- patvirtinti priemones, kuriomis būtų siekiama didinti ES pajėgumus užkirsti kelią žmogaus teisių pažeidimams ES lygmeniu, atlyginti su jais susijusią žalą ir numatyti galimybę stiprinti Parlamento vaidmenį,
- pateikti pasiūlymų dėl tarpvalstybiniu mastu vykdomos žvalgybos veiklos demokratinės priežiūros tvarkos nustatymo įgyvendinant ES kovos su terorizmu politiką;

12. ragina Lietuvos valdžios institucijas pasinaudoti pirmininkavimo ES Tarybai proga ir užtikrinti, kad Parlamento pranešime išdėstytos rekomendacijos būtų visapusiškai įgyvendintos, taip pat įtraukti šį klausimą į Teisingumo ir vidaus reikalų (TVR) tarybos darbotvarkę iki Lietuvos pirmininkavimo pabaigos;

13. pakartoja savo konkrečias rekomendacijas Tarybai:

- atsiprašyti už Sutartyse įtvirtinto principo dėl lojalaus Sąjungos institucijų bendradarbiavimo pažeidimą, kai Taryba netinkamai bandė įtikinti Parlamentą sutikti priimti sąmoningai sutrumpintas Viešosios tarptautinės teisės darbo grupės (COJUR) ir Transatlantinių santykių darbo grupės (COTRA) susitikimų su aukščiausiais JAV pareigūnais protokolų versijas,
- paskelbti deklaraciją, kurioje būtų pripažįstama, kad valstybės narės dalyvavo įgyvendinant CŽV programą ir kad atliktamos tyrimus valstybės narės susidūrė su sunkumais,

Ketvirtadienis, 2013, Spalio 10

- visapusiškai palaikyti tiesos nustatymo ir atskaitomybės užtikrinimo procesus valstybėse narėse: oficialiai nagrinėti šį klausimą TVR tarybos posėdžiuose, dalytis visa informacija, padėti atlikti tyrimus ir visų pirma patenkinti prašymus susipažinti su dokumentais,
- surengti klausimus kartu su atitinkamomis ES saugumo agentūromis, kad išsiaiškintų, ką jos žino apie valstybių narių dalyvavimą įgyvendinant CŽV programą ir ES atsaką,
- pasiūlyti apsaugos priemones, kurios padėtų užtikrinti, kad dalijantis žvalgybos duomenimis būtų gerbiamos žmogaus teisės, ir griežtai atskirti žvalgybos ir teisėsaugos veiklos ribas, kad žvalgybos agentūroms nebūtų leidžiama naudotis suėmimo ir kalinimo įgaliojimais;

14. ragina Tarybą ir Komisiją įtraukti į savo atitinkamas daugiametes programas po Stokholmo programos konkrečias priemones, skirtas teisinės valstybės principams užtikrinti ir atskaitomybei už pagrindinių teisių pažeidimus, visų pirma vykdomus žvalgybos tarnybų ir teisėtvarkos institucijų, užtikrinti, prašo Komisiją atskaitomybės klausimą įtraukti į konferencijos „Assises de la Justice“, kurią planuojama surengti 2013 m. lapkričio mėn., darbotvarkę;

15. primena, kad siekiant užtikrinti Parlamento patikimumą labai svarbu iš esmės sustiprinti jo tyrimo teises nagrinėjant pagrindinių teisių pažeidimo atvejus ES, jos turėtų apimti visapusiškas galias išklausti priesaiką davusius susijusius asmenis, įskaitant vyriausybės ministrus⁽¹⁾;

16. prašo Eurokontrolę pripažinti, kaip tai padarė JAV federalinė aviacijos administracija, kad skrydžio maršruto duomenys jokia būdu neturėtų būti laikomi konfidencialia informacija, ir atskleisti tokius duomenis, kad būtų galima veiksmingai vykdyti tyrimus;

17. tikisi, kad atlikus JAV Nacionalinės saugumo agentūros stebėjimo programos ir stebėjimo organų įvairiose valstybėse narėse tyrimą bus pasiūlytos priemonės veiksmingai ir demokratinei parlamentinei žvalgybos tarnybų kontrolei užtikrinti, nes mano, jog būtina užtikrinti minėtų organų ir jų veiklos demokratinę priežiūrą taikant tinkamą vidaus, administracinę, nepriklausomą teisminę ir parlamentinę kontrolę;

18. apgailestauja dėl to, kad ES valstybės narės nepadarė pažangos prisijungiant prie Tarptautinės konvencijos dėl visų asmenų apsaugos nuo prievartinio dingimo, išskyrus Lietuvą, kuri ją ratifikavo 2013 m. rugpjūčio mėn.; ragina tos konvencijos dar neratifikavusią 21 valstybę narę skubiai tai padaryti;

19. ragina Airiją, Belgiją, Graikiją, Latviją, Lietuvą, Slovakiją ir Suomiją skubiai ratifikuoti JT konvencijos prieš kankinimą fakultatyvinį protokolą (angl. OPCAT); apgailestauja dėl labai ribotos paramos, skiriamos JT valdomam OPCAT specialiajam fondui, ir ragina ES valstybes nares ir Komisiją dideliais savanoriškai įnašais remti specialiojo fondo darbą; ragina Europos išorės veiksmų tarnybą (EIVT) ir Komisiją dėti daugiau pastangų siekiant palengvinti nacionalinių prevencijos mechanizmų pagal OPCAT steigimą ir veikimą trečiojoje šalyje;

20. prašo ES atidžiai patikrinti BJRM pažangą įgyvendinant EŽTT sprendimą byloje El-Marsi prieš buvusiąją Jugoslavijos Respubliką Makedoniją, nes Ministrų komitetas šio sprendimo vykdymą susiejo su sustiprintu procesu atsižvelgiant į BJRM narystės siekį; primygtinai ragina BJRM valdžios institucijas pradėti baudžiamosios veikos tyrimą dėl valstybės veikėjų bendrininkavimo El-Masri byloje ir patraukti atsakingus asmenis atsakomybėn;

⁽¹⁾ Žr. Pasiūlymą dėl Europos Parlamento reglamento dėl išsamių Parlamento naudojamasi tyrimo teise reglamentuojančių nuostatų ir dėl Europos Parlamento, Tarybos ir Komisijos sprendimo 95/167/EB, Euratomas, EAPB panaikinimo (OL C 264 E, 2013 9 13, p. 41).

Ketvirtadienis, 2013, Spalis 10

21. ragina JAV vyriausybę bendradarbiauti gavus bet kokius ES valstybių narių prašymus suteikti informacijos ar ekstradicijos prašymus, susijusius su CŽV programa; ragina ją nustoti taikyti itin griežtus apsauginio pobūdžio nurodymus, dėl kurių Gvantanamo įlankos kalėjimo kaliniams atstovaujantiems teisininkams neleidžiama atskleisti jokios informacijos apie jų slaptą kalinimą Europoje; ragina ją įgyvendinti savo planą greitai uždaryti Gvantanamo įlankos kalėjimą;

22. ragina ES valstybes nares labiau stengtis perkelti iš Gvantanamo paleistus buvusius sulaikytus asmenis, kurie nėra Europos piliečiai ir kurie negali būti išsiųsti į savo gimtąsias šalis dėl grėšiančios mirties bausmės, kankinimų ar žiauraus ir nežmoniško elgesio ⁽¹⁾; prašo ES atnaujinti 2009 m. bendras iniciatyvas ir sukurti Gvantanamo kalėjimo kalinių persikėlimo sistemą ES valstybėse narėse ir su naujuoju JAV specialiuoju įgaliotiniu dėl kalinių perkėlimo iš Gvantanamo Cliffordu Sloanu pradėti dialogą dėl konkrečių bendradarbiavimo planų;

23. ragina Oro navigacijos saugos Afrikoje ir Madagaskare agentūrą nedelsiant pradėti bendradarbiauti su Parlamentu ir suteikti prašomą informaciją apie skrydžių duomenis;

24. ragina kitos kadencijos (2014–2019 m.) Parlamentą toliau vykdyti ir įgyvendinti Laikinajam komitetui suteiktus įgaliojimus ir tokiu būdu užtikrinti, kad būtų laikomasi jo rekomendacijų, išnagrinėti naujus duomenis, kurių gali atsirasti, ir visapusiškai naudotis savo tyrimo teisėmis ir jas plėtoti;

o

o o

25. paveda Pirmininkui perduoti šią rezoliuciją Tarybai, Komisijai ir valstybių narių vyriausybėms ir parlamentams.

P7_TA(2013)0419

Tarpvalstybinio bendradarbiavimo teisėsaugos srityje stiprinimas ES

2013 m. spalio 10 d. Europos Parlamento rezoliucija Tarpvalstybinio bendradarbiavimo teisėsaugos srityje stiprinimas ES. Priemo sprendimo įgyvendinimas ir Europos keitimosi informacija modelis (2013/2586(RSP))

(2016/C 181/12)

Europos Parlamentas,

— atsižvelgdamas į 2012 m. gruodžio 7 d. Komisijos komunikatą „Bendradarbiavimo teisėsaugos srityje stiprinimas ES. Europos keitimosi informacija modelis (EKIM)“ (COM(2012)0735),

— atsižvelgdamas į 2012 m. gruodžio 7 d. Komisijos komunikatą dėl 2008 m. birželio 23 d. Tarybos sprendimo 2008/615/TVR dėl tarpvalstybinio bendradarbiavimo gerinimo, visų pirma kovos su terorizmu ir tarpvalstybinio nusikalstamumu srityje (Priemo sprendimo), įgyvendinimo (COM(2012)0732),

— atsižvelgdamas į Stokholmo programą, Vidaus saugumo strategiją ir ES vidaus saugumo informacijos valdymo strategiją,

⁽¹⁾ 2012 m. balandžio 18 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl metinio pranešimo apie žmogaus teisių padėtį pasaulyje ir Europos Sąjungos politiką šioje srityje, įskaitant poveikį strateginei ES žmogaus teisių politikai (OL C 258 E, 2013 9 7, p. 8).